

From: Tina Schmidt
Sent: 27 Nov 2014 15:20:00 +0000
To: Tone Madsen;Nina Hanne Holst
Cc: Sanne Kjær;Peter Moltesen;Christina Berlin Hovmand
Subject: SV: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1446490)

Kære Tone

Først en korrektion til mit svar om afrapportering af miljødata i forbindelse med efterforskningsboringsens fase 1: jeg er blevet gjort opmærksom på, at det ikke er sikkert, at kommunen umiddelbart kan udveksle data til staten, så længe vi ikke har en myndighedsopgave.

Og så til svaret på dit tillægsspørgsmål: svaret er umiddelbart nej. Såfremt vi får adgang til oplysningerne vil det kræve Totals samtykke at dele dem med DTU mv.

Kh Tina

Fra: Tone Madsen
Sendt: 27. november 2014 15:53
Til: Tina Schmidt; Nina Hanne Holst
Cc: Sanne Kjær; Peter Moltesen
Emne: SV: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1446490)

Kære Tina - mange tak. Et tillægsspørgsmål: må myndighederne dele sin viden med DTU mfl til brug for undersøgelsen?

Mvh Tone

Sendt fra min HTC-telefon

----- Reply message -----

Fra: "Tina Schmidt" <tisch@nst.dk>
Til: "Nina Hanne Holst" <nihho@nst.dk>
Cc: "Tone Madsen" <tomad@mim.dk>, "Sanne Kjær" <sakja@nst.dk>, "Peter Moltesen" <pemol@nst.dk>
Emne: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1446490)
Dato: tor., nov. 27, 2014 15:06

Kære alle

Frederikshavn Kommune vil i forbindelse med prøveboringen få de miljødata, der er stillet vilkår om i VVM-tilladelsen. Det drejer sig primært om overvågning af grundvand, dokumentation af støj og emissioner fra boreriggen. VVM-tilladelsen indeholder ikke vilkår om afrapportering af fx mængden af opboret materiale, sammensætningen af materialet, radioaktivitet etc., men tilsyn med affald generelt hører under kommunen. Der er formodentlig også afrapportering af miljødata i forbindelse med den spildevandstilladelse, som

kommunen har givet. Total skal ansøge Statens Institut for Strålehygiejne om håndtering og opbevaring af radioaktivt materiale.

Så summa summarum: Jeg tror ikke, at Total leverer miljødata fra prøveborings fase 1 i en samlet pakke. Men data kan stykkes sammen fra forskellige steder – primært i kommunen. Jeg tænker, at disse data kan udveksles til staten, hvis vi beder om det. Men mon ikke Total (som jo også er i samarbejde med Nordsøfonden) selv er indstillet på at levere relevante data til staten, som alligevel bliver myndighed på en evt. fase 2 og 3.

Kh Tina

Fra: Nina Hanne Holst
Sendt: 27. november 2014 10:24
Til: Tone Madsen
Cc: Tina Schmidt; Sanne Kjær; Peter Moltesen
Emne: SV: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1446490)

Kære Tone

Det vil jeg få undersøgt nærmere. Men umiddelbart tænker jeg, at det vil være kommunen, der får de miljømæssige data (om nogen) fra prøveboringen, da det er dem, der var og er VVM-myndighed for prøveboringen.

@Tina: vil du kigge nærmere på det, tak?

t.o. til jer alle er jeg i øvrigt blevet ringet op af (en af?) NMKNs sagsbehandler på skifergas-klagesagerne, som spurgte til, hvorvidt det var rigtigt, at Total havde trukket anmeldelsen for fase 2, da de fandt det relevant ifht. påklagningen af faseopdelingen. Det bekræftede jeg, at Total havde gjort.

Mvh. Nina

Fra: Tone Madsen [<mailto:tomad@mim.dk>]
Sendt: 27. november 2014 10:15
Til: Nina Hanne Holst
Emne: Vs: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1446490)

Kære Nina

Se nedenfor. Gælder det samme for miljømæssige data - at Total skal oplyse til jer/MST, der (kun) kan dele med andre myndigheder?

Mvh Tone

Til: Tone Madsen (tomad@mim.dk)
Cc: Kjeldsen, Stig (stkje@kebmin.dk)
Fra: Katja Scharmann (ksc@ens.dk)

Titel: SV: tilbagemelding vedr. skifergasstudie
Sendt: 27-11-2014 07:46:07

Kære Tone

Du har ret i, at vi ikke kan pålægge Total, at indsende deres boreresultater **til brug for undersøgelsen**, men det er dem allerede pålagt eller vil blive dem pålagt, at indsende boreresultater etc. til ENS og GEUS til brug for tilsyn samt at den danske stat får ny viden om den danske undergrund. Disse data vil kunne blive delt med andre myndigheder, men de kan ikke direkte publiceres (når der er tale om forretningshemmeligheder), men kan være en form for baggrundsdata.

Alle de data jeg taler om er de ressourcemæssige og ikke de miljømæssige. Sidstnævnte går jeg ud fra indrapporteres til miljømyndigheden (så som mængden af opboret materiale, sammensætningen af materialet, radioaktivitet etc.) – så myndigheden kan se om selskabet/boringen holder sig indenfor VVM'en. Og det mest interessante i forhold til skifergasstudiet er vel ikke det ressourcemæssige, men de miljømæssige erfaringer der indhentes fra boringen.

Katja

Med venlig hilsen / Best regards

Katja Scharmann

AC-medarbejder / Geolog

Center for Energiressourcer / Centre for Energy Resources

Dir. +45 3392 6672
E-mail ksc@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Climate, Energy and Building

---

Fra: Tone Madsen [<mailto:tomad@mim.dk>]

Sendt: 26. november 2014 12:43

Til: Katja Scharmann

Cc: Stig Kjeldsen

Emne: Sv: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1444801)

Kære Katja - tak. Betyder det - bare for at være 100 pct sikker - at vi ikke kan hverken forvente eller pålægge Total at indsende sine boreresultater til brug for undersøgelsen medmindre ENS siger til dem, at det har væsentlig offentlig interesse, at oplysningerne deles? - idet jeg går ud fra, at oplysninger af generel karakter ikke er tilstrækkelige til undersøgelsens brug..

Alternativet er vel, at ENS skal lave den del af undersøgelsen, der har med de konkrete boreresultater at gøre, idet I får dem mhp tilsyn? Og det er jo ikke hensigten...

Mvh Tone

Til: Kjeldsen, Stig (stkje@kebmin.dk), Tone Madsen (tomad@mim.dk)
Fra: Katja Scharmann (ksc@ens.dk)
Titel: SV: tilbagemelding vedr. skifergasstudie
Sendt: 26-11-2014 08:10:48

Kære Tone og Stig

Nedenstående blev lidt langt, men så tror jeg at jeg fik de vigtigste skriftsteder med.

Oplysninger/data/prøver, som en rettighedshaver skal indsende er omfattet af fortrolighed, jf. § 22 i tilladelse 1/10 (er standard vilkår i alle eneretstilladelser til efterforskning og indvinding af kulbrinter):

§ 22

Stk. 1. Myndigheder og personer, der udøver opgaver efter un-dergrunds-loven, samt enhver, der i øvrigt yder bistand hertil, er underkastet tavs-hedspligt efter bestem-melserne i §§ 152 - 152 f i straffeloven med hensyn til oplysninger og prøver m.v., som myndighederne modtager fra rettighedshaveren i henhold til denne til-ladelse samt undergrundslovens §§ 26 og 34.

Stk. 2. Oplysninger og prøver m.v., der er omfattet af under-grundslovens § 34, stk. 1, kan videregives også til andre end offentlige myndigheder efter 5 år regnet fra det tidspunkt, hvor oplysningerne m.v. er tilvejebragt og tilgængelige for rettighedshaveren. Udløber, opgives, bortfalder eller til-bagekaldes tilladelsen helt eller delvis begrænses denne periode til 2 år, for så vidt angår oplysninger vedrørende det område, hvortil tilladel-sen er ophørt.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for, at oplys-ningerne m.v. videregi-ves, når:

- a) ingen berettiget interesse hos rettighedshaveren til-siger, at de hemmeligholdes,
- b) rettighedshaverens interesse i tavshedspligtens opret-eholdelse findes at burde vige for hensynet til væsent-lige offentlige interesser,
- c) der meddeles oplysninger af generel karakter i forbin-delse med afgivelse af offent-lige udtalelser, årsbe-retninger eller lignende om efterforsknings- og indivin-dingsfor-hold eller
- d) det sker som led i et samarbejde med andre landes myndigheder og under forud-sætning af, at oplysningerne er undergivet tilsvarende tavshedspligt i det på-gældende land. Oplysninger, som modtages fra andres landes myndigheder med angivelse af, at oplysningerne er hemmelige eller fortrolige, eller hvor dette følger af oplysningernes karakter, skal være undergivet bestemmelsen i stk. 1.

Nedenfor følger forskellige skriftsteder omkring krav til rettighedshaveren om indsendelse af oplysninger/data/prøver til staten:

Af Tilladelse 1/10 fremgår det blandt andet (er standard vilkår i alle eneretstilladelser til efterforskning og indvinding af kulbrinter):

§ 21

Stk. 1. Med henblik på at sikre indsigt i og gennemførelse af tilsyn med rettighedshaverens virksomhed i henhold til denne tilladelse skal rettighedshaveren:

....

- b) Meddele alle fornødne oplysninger om rettighedshaverens forundersørgelses-, efterforsknings- og indvindingsaktiviteter. Rettighedshaveren skal herunder under udførelsen af geofysiske, geologiske, geokemiske og andre undersøgelser samt boringer løbende eller periodisk indsende rapporter, prøver, rådata, bearbejdningsresultater, fortolkninger og vurderinger samt sammenfattende rapporter, indeholdende tolkning og vurdering af de opnåede resultater. Vedrørende etablering og drift af indvindingsanlæg skal rettighedshaveren endvidere løbende eller periodisk indsende oplysninger og rapporter om igangværende og forestående aktiviteter.

....

Stk. 2. Energistyrelsen fastsætter nærmere regler om tidspunkterne for indsendelse af de i stk. 1 omhandlede oplysninger, om oplysningernes form og specificationsgrad samt om rettighedshaverens bogføring. Energistyrelsen kan endvidere fastsætte regler om, hvilke oplysninger rettighedshaveren skal indsende udover, hvad der følger af stk. 1, og af de i medfør af undergrundslovens § 34, stk. 1, fastsatte bestemmelser, samt kræve yderligere oplysninger meddelt i det enkelte tilfælde, såfremt dette findes fornødent.

Stk. 3. Energistyrelsen kan fastsætte regler om rettighedshaverens opbevaring og benyttelse af prøver, data m.v.

Af [undergrundslovens § 34, stk.1](#) fremgår det:

§ 34. Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse og Energistyrelsen samler alle foreliggende oplysninger om Danmarks undergrund. Med henblik herpå skal prøver og andre oplysninger om undergrunden, der tilvejebringes under udøvelsen af virksomhed omfattet af denne lov, indsendes efter regler fastsat af klima- og energiministeren.

Stk. 2. Der kan i tilladelser efter denne lov fastsættes regler om fortrolighed med hensyn til de i stk. 1 nævnte indberetninger.

Af Bekendtgørelse om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund (§ 34 bekendtgørelsen) fremgår det af §

Af ['Bekendtgørelse om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund'](#) (§ 34 bekendtgørelsen) fremgår det blandt andet:

§ § 3.

....

Stk. 5. Ved boringer indsendes følgende:

- 1) Rapport over det foregående døgns operationer og resultater, jf. bilag 1, afsnit IV, nr. 1. Rapporten skal, fra det tidspunkt boreudstyret er placeret på borestedet og indtil borestedet forlades, indsendes dagligt inden kl. 11.00 med telefax eller i elektronisk form efter aftale med Energistyrelsen og Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse.
- 2) Oplysninger om overvågning af og undersøgelser i borehullet og oplysninger om de undersøgelser i boringer, der anvendes til produktion og/eller injektion af olie, gas eller vand, som angivet i bilag 1, afsnit IV, nr. 2.
- 3) Ved udtagning af prøver (borespåner, borevæske, sidevægskerner, kerner og formationsvæske) prøver som angivet i bilag 1, afsnit IV, nr. 3. De udtagne prøver skal være forsynet med en holdbar mærkning, der angiver boringens betegnelse og den dybde, hvorfra prøven stammer, således at prøven til enhver tid kan identificeres. Prøverne skal leveres i emballage, der tilgodeser sikker langtidsidentifikation og -opbevaring.
- 4) Rapporter om undersøgelser af prøver fra borehullet som angivet i bilag 1, afsnit IV, nr. 4.
- 5) Rapporter om rådata og bearbejdningsresultater vedrørende prøveproduktion som angivet i bilag 1, afsnit IV, nr. 5.
- 6) Konkluderende rapport ved prøveproduktion som angivet i bilag 1, afsnit IV, nr. 6. Rapporten indsendes senest 6 måneder efter boringens afslutning.
- 7) Afsluttende rapportering som angivet i bilag 1, afsnit IV, nr. 7. Rapporten indsendes senest 6 måneder efter boringens afslutning.

Stk. 6. Kernematerialet, herunder sidevægskerner, skal deponeres senest et år efter boringens afslutning hos Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse. Energistyrelsen kan efter anmodning forlænge fristen for deponering og under ganske særlige omstændigheder dispensere fra kravet om deponering hos Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse, når deponering andetsteds kan foretages på fuldt betryggende måde.

Stk. 7. Udover de i stk. 2 til 6 nævnte prøver og oplysninger kan Energistyrelsen og Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse kræve andre væsentlige prøver og oplysninger indsendt.

Herudover er der under afsnit 4.3 '[A Guide to Hydrocarbon Licences in Denmark](#)' (som er en vejledning for blandt andet rettighedshavere til hvilke krav og hvilke procedurer de skal følge i forbindelse med deres aktiviteter, som følger af deres eneretstilladelse) et link til 'Guidelines for drilling', hvor der fra side 22-32 en meget detaljeret beskrivelse over hvad lige fra daglige borerapporter skal indeholde til, hvorledes rettighedshaveren skal indsende prøver fra boringen til GEUS.

Med venlig hilsen / Best regards

Katja Scharmann

AC-medarbejder / Geolog

Center for Energiressourcer / Centre for Energy Resources

Dir. +45 3392 6672

E-mail ksc@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Climate, Energy and Building

---

Fra: Tone Madsen [<mailto:tomad@mim.dk>]

Sendt: 25. november 2014 19:12

Til: Stig Kjeldsen

Cc: Katja Scharmann

Emne: Sv: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1443706)

Ok, tak. NST har en anden opfattelse. Men det vil være ganske nyttigt at vide på forhånd ;)

Tone

Til: Tone Madsen (tomad@mim.dk)
Cc: Katja Scharmman (KSC@ENS.DK)
Fra: Stig Kjeldsen (stkje@kebmin.dk)
Titel: SV: tilbagemelding vedr. skifergasstudie
Sendt: 25-11-2014 15:32:11

Hej Tone. Katja vender lige tilbage i morgen, men umiddelbart er det vores forståelse at Total skal dele den geologiske viden de får fra prøveboringen med ENS og GEUS.
Vh. stig

Fra: Tone Madsen [<mailto:tomad@mim.dk>]
Sendt: 24. november 2014 22:39
Til: Stig Kjeldsen
Cc: Katja Scharmman
Emne: Sv: tilbagemelding vedr. skifergasstudie (MIM Id nr.: 1441616)

Kære jer

Mange tak for jeres tilbagemelding. Blot en enkelt ting: vi kan ikke forvente, at Total deler sin viden fra prøveboringen med os, medmindre de vælger at gå videre til fase to/efterforskning med frakturering. Det er vigtigt, vi er helt på det rene med, at den videnskabelige undersøgelse dermed vel kan 'risikere' kun at blive et desk study. Jeg vender tilbage om det andet snarest.

Mvh Tone

Til: Tone Madsen (tomad@mim.dk)
Cc: Katja Scharmman (KSC@ENS.DK)
Fra: Stig Kjeldsen (stkje@kebmin.dk)
Titel: tilbagemelding vedr. skifergasstudie
Sendt: 24-11-2014 16:24:47

Hej Tone.

Så er vi klar med lidt forskellige tilbagemeldinger:

Vi støtter, at der arbejdes videre med, at indhente et tilfredsstillende tilbud på udførelsen af skifergasstudiet mhp. snarlig igangsættelse.

Ift. den reviderede tidsplan lyder slutdato 1. oktober fornuftigt (al den stund start 1. januar måske er lidt optimistisk), hvilket også gør det lettere at sørge for at boringsresultaterne kan nå at komme med. Enig i at vi kan være lidt fleksible her. Vi bør nok også skrive noget ind i vores projektbeskrivelse som giver mulighed for (MIM/KEBMIN-godkendt) udskydelse, hvis boringen bliver forsinket.

Vi ser (ligesom I) behov for at projektledelsens rolle præciseres. Afgørende at GEUS og øvrige relevante eksperter inddrages af projektledelsen (i alle projektets niveauer). Vi kan ikke godkende projektet før dette er tilstrækkeligt afklaret.

Jeg vedhæfter en oversigt over hvilke konkrete delopgave GEUS vurderer at kunne levere på og med hvilket timeomfang. GEUS' er ansvarlig for opbevaring af en lang række data, herunder grundvandsdata, olie/gas data etc. Disse data, og viden herom er nødvendig for løsning af opgaven. Herudover deltager GEUS i flere internationale skifergas fora, hvorfor de umiddelbart er i stand til at vurdere relevante forhold i dansk og international regi, hvilket er et af formålene med opgaven. Projektlederen forventes at trække herpå.

Vi talte tidligere om at forsøge at lave en prioritering af studies faglige emner. Her er et umiddelbart bud fra ENS:

- 30 % af rapporten - Samlet fremstilling af miljøpåvirkninger og afværgeforanstaltninger.
- 55 % af rapporten - Frakturering – kemikalier og forurening af jord, grundvand, søer og vandløb, herunder radioaktive stoffer og jordskælv.
- 10 % af rapporten - Landskab, afskærmning, trafik, støj, vibrationer og lys.
- 5 % af rapporten - Metan og andre klimagasser.
- Analyser af risici forbundet med efterforskning og indvinding af skifergas kan håndteres under de enkelte delemner. En overordnet beskrivelse af risici ved efterforskning og indvinding af skifergas vil naturligt høre til den overordnede fremstilling.

Endelig er der finansieringsspørgsmålet, hvor vi nu forventer at være i stand til at øge vores andel til 700.000 kr.

Ring endelig hvis du har behov for uddybende forklaringer.

Bh. Stig